

Til: Kommunal- og forvaltningskomiteen
Fra: HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)
Dato: 14. oktober 2020

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 67 500 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen.

Høring Prop. 1S (2020-2021) Statsbudsjettet 2021

HLF viser til høring om Prop. 1S (2020-2021) og overbringer med dette våre innspill.

Kap. 540 og 3540 Digitaliseringsdirektoratet.

Universell utforming av IKT-løsninger er bra for alle. Digitaliseringsdirektoratet fører tilsyn med universell utforming av IKT-løsninger. Deres statusrapport for 2018, viste at kun 60 prosent av målingene var i samsvar med lovpålagte krav. Det kommer nye krav gjennom EUs webdirektiv. Fra 2021 vil kravet om universell utforming gjelde alle løsninger rettet mot allmennheten, ikke kun nye løsninger slik det har vært frem til nå. Vi ber derfor at tilsynet for universell utforming styrkes ytterligere, slik at de kan gjennomføre flere tilsyn i tråd med lovverket utvidelse. Universell utforming av IKT for hørselshemmede handler om tilgang til informasjon og kommunikasjon på tekst og visuelt fremstilt, blant annet krav til teksting av videoer.

Norske myndigheter ble i 2018 eksaminert av FNs komité for personer med nedsatt funksjonsevne. De har anbefalt norske myndigheter å bruke sanksjonsmuligheter for bedre etterlevelse av artikkel 9 (Tilgjengelighet) i FNs konvensjon for rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Digitaliseringsdirektoratet har allerede i dag anledning til å gi bøter til virksomheter som ikke oppfyller krav til universell utforming av IKT-løsninger rettet mot allmennheten. Likevel er det kun satt av kr. 100 000 som inntektspost for 2020 under kap 3540 post 86 Tvangsmulkt. Erfaring med tilsyn av både SAS og Askøy kommune viser at bøtelegging er et effektivt tiltak for å sikre bedre etterlevelse av loven.

For hørselshemmede er manglende universell utforming en stor barriere, da særlig mangel på teksting og tale-til-tekstteknologi. To av FNs komiteer som overvåker norsk etterlevelse av menneskerettighetene anbefaler norske myndigheter å inkludere universell utforming av IKT-løsninger innen arbeid i Likestillings- og diskrimineringsloven. Det er derfor viktig at regjeringen nå igangsetter den varslede eksterne utredningen av det juridiske handlingsrommet for, og administrative og økonomiske konsekvensene av, å pålegge virksomheter en plikt til universell utforming av arbeidsliv. Det er viktig at dette arbeidet forankres i kunnskap fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) og Likestillings- og Diskrimineringsombudet (LDO).

MERKNAD 1: Stortinget ber regjeringen styrke tilsynsmyndigheten for universell utforming av IKT-løsninger under det nye Digitaliseringsdirektoratet, kapittel 540, med 10 millioner

MERKNAD 2: Stortinget øker inntektspost 86 under kapittel 3540 til kr 3 millioner

---

¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. *Int J Audiol.* 2005; 44, 213-230.
http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content_6496&Main_6157=6263:0:25,6102&MainContent_6263=6496:0:25,6109&Content_6496=6178:50246:25,6109:0:6562:14::0:0

MERKNAD 3: Stortinget ber regjeringen igangsette og inkludere NIM og LDO i den kommende utredningen av det juridiske handlingsrommet for, og administrative og økonomiske konsekvensene av, å pålegge virksomheter en plikt til universell utforming av arbeidsliv

**Universell utforming. Nærskolen for alle barn. Programkategori 13.70
Kommunesektoren mv. Kapittel 571, Rammetilskudd til kommuner. Progr.kat. 0845
Likestilling og ikke-diskriminering, kap 351 Nedsatt funksjonsevne (KD)**

Norge har tilsluttet seg FNs bærekraftsmål, og skal «Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring». Norge har også vedtatt FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter, der tilgang til skolebygg er en av forpliktelsene. Mange skoler er ikke tilgjengelige for elever med funksjonsnedsettelse. Universell utforming sikrer inkludering og gode læringsbetingelser for alle, for hørselshemmede barn og unge er det essensielt å kunne gå på universelt utformede nærskoler for å få en likeverdig mulighet til læring og sosial deltakelse.

FNs CRPD-komite sier i merknader til Regjeringen (mai 2019, art.9, Tilgjengelighet):
Regjeringen må innføre forskrifter for å fastsette tidsfrister og konkrete tiltak med øremerket finansiering for universell utforming av eksisterende bygninger, som prioriterer grunnskole og videregående skole (...).

I 2017 lanserte Bufdir «Veikart Universelt utformet nærskole 2030», på oppdrag fra BLD.
https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Veikart_Universelt_utformet_naerskole_2030.pdf Oslo Economics har dokumentert at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge Veikartet
<https://osloeconomics.no/6709/>. Ved behandling av Meld.St. 6 (2019-2020) «Tett på», støttet en enstemmig utdannings- og forskningskomité veikartet og målet om universell utforming av skolebygg.

Regjeringen vil fremme universell utforming der utfordringene er størst, men kommer ikke med verken tiltak eller midler.

MERKNAD 4: å sikre at alle barn kan gå på nærskolen ved å realisere Veikartet og sette av kr 200 mill. i friske midler for å stimulere kommunene, øremerket universell utforming av eksisterende skoler